

NIEUWSBRIEF

Secretariaat:
Verzetsstraat 76
2912 CV Nieuwerkerk a.d. IJssel
Tel. 0180-314870
e-mail adri.den.boer@geo-info.nl
Rekening NL89RABO0345294203
Culturele ANBI
Oudheidkamer: 's-Gravenweg 6a
(tel. 0180-312228)
Museumnummer 1215
Internet-adres:
www.hvnweb.nl

No 64 – OKTOBER 2013

HISTORISCHE VERENIGING

NIEUWERKERK AAN DEN IJSEL

*Open middagen Oudheidkamer (14-17 uur):
2/11, 7/12, 4/1 en 1/2*

*Inmiddels afgebroken boerderij van fam. Segers, 's-Gravenweg 105,
R. Visser 1961 (collectie C. Segers, Woerden, foto Elly van Gelderen)*

FILM- EN INTERNETAVOND: 28 OKTOBER

Op maandag 28 oktober is er in de bibliotheek boven de Reigerhof vanaf 20.00 uur een film- en internetavond. Gepresenteerd worden van de HVM verkregen **filmfragmenten van de Kortenoordgemalen** van de technisch ambtenaar van de Zuidplaspolder, J.W. Schuddebeurs (1909-1991, diensttijd 1930-1974). Voor een goed begrip wordt dit voorafgegaan door een pp-presentatie door Adrien Boer over de vier gemalen (met een gratis correctie op een door B&W gevraagd extern advies uit Heerde (!) over de historie van Kortenoord). Na de pauze presenteert Piet Fokker de **ins en outs van de HVN-website**. Allen welkom!

TERUGBLIK LEDENVERGADERING

Op 11 juni werd de Algemene Ledenvergadering gehouden, waarin de jaarstukken 2012 werden vastgesteld. In de vacature, ontstaan door het overlijden van de ook die avond herdachte Kees Cevaal, werd Kor van der Glas gekozen. Het aftredend bestuurslid Piet Fokker werd herkozen. In de kascontrolecommissie werd Hans Visser vervangen door plaatsvervanger Kees Vermeij en werd Pim van der Zalm de nieuwe plaatsvervanger. De minimum-contributie werd door de ALV met ingang van 2014 verhoogd van €15 (besluit van 2006) naar €17,50. (Nu zijn we ook een culturele ANBI en nog beter 'fiscaal-afrekbaar'.)

Na de pauze hield de secretaris een presentatie over '*Vijf IJsseldijkdichtingen met schepen*' en werd een groepsbezoek gebracht aan nieuwe OV-expositie. Voor de toen aan- en afwezigen: de pp-presentatie over 2012 is toegevoegd op de website onder 'Contact, nieuws & links'. Sinds 2006 is dat het geval met deze 'jaarlijkse fotoalbums'. De gemeente liet bij brief van 2 juli weten de subsidie over 2012 definitief vastgesteld te hebben.

NIEUWE DRIESLAGFOLDER

Voor Open Monumentendag maakte de secretaris een nieuwe (zwart-wit) drieslagfolder over de Oudheidkamer en de Oude Kerk. De HVN kreeg daaruit afgedankt materiaal in eigendom of in bruikleen en mensen gaven door wat ze ooit van de kerk kregen. De folder is zowel in de Oudheidkamer als in de kerk mee te nemen. In 1993 kreeg de HVN dankzij de bonte knaagkever afgedankte sleutelstukken met jaartallen vanaf 1676. Het zijn nog steeds de oudste gedateerde stukken uit de collectie! En zie dit kistje: '*Oude schuld*'...

IN MEMORIAM HANS WEIJERS

Het bestuur nam bedroefd kennis van het op 14 mei overlijden van vrijwilliger Hans Weijers uit Capelle aan den IJssel (tot 2010 Nieuwerkerks ambtenaar). Hij kon maar kort vrijwilliger zijn, maar eerdere goede contacten waren er al bij zijn zorg voor gemeentelijk videomateriaal en overdracht van dito objecten aan de Oudheidkamer. Wij gedenken Hans in dankbaarheid en wensen zijn vrouw Ineke, kinderen en verdere familie de kracht toe om dit verlies te kunnen dragen. De bijgewoonde afscheidsdienst in 'zijn' Capelse dorpskerk was indrukwekkend.

OV-EXPOSITIE, PRELUDE OP OPEN MONUMENTENDAG 2014: OP REIS

Tot maart 2014 is nog te genieten van de OV-wisselexpositie, samengesteld door Johan Knoester. Op 5 augustus stond er in *AD Rotterdam-oost* een interview met hem hierover door Peter Schilthuizen. De expositie is interactief! Tom Mulder uit Capelle maakte er nog een mooi model van een Van Goghbus voor.

Bij een foto van de Goudse Boot die net de villa Hitland passeert kregen we meer informatie via Hubert Kraaivanger, die speciaal uit Amsterdam kwam kijken!

'De schroefstoomboot op de bewuste foto blijkt de IJSEL 2 (1), gebouwd 1889 bij J&K Smit, in 1901 hernoemd IJSEL 1 (1), in 1947 verkocht aan Spido Rotterdam, hernoemd PRINSESSE-PLAAT (2), 1953 naar sloop. Het is op de boot niet te zien of de naam IJSEL 1 of IJSEL 2 is, maar het eerste ligt voor de hand, een en ander is vastgesteld door rivierstoombootkennner Arie Schouten, Alblasserdam.'

Een Capelse spoorwegkennner leerde de HVN nog de vakterm 'Sluitlantaarn' voor de 'NS-wagonachterlamp' uit eigen bezit.... Deze wordt hier geshowd door een mini-'spoorwegbeambte'!

OUDEKERKSE GEREFORMEERDEN: KORTENOORD 'OVERJORDAANSE'

'Tekens in de tijd' is het jubileumboek uit 1989 van Gereformeerd Nieuwerkerk. 'Tijdelijk voor Anker' is het jubileumboek uit 2005 van Ouderkerks Gereformeerde kerk. In het laatste is er veel aandacht voor dat men eerst onder de kerk van Nieuwerkerk behoorde. Een dubbele pagina geeft in het fraaie handschrift van de Nieuwerkerkse broeder, scriba en meester Van Leeuwen een lijst met de Ouderkerkse leden van Nieuwerkerk. Een stel van Spreeuwenhoek kwam vanwege de kosten van het overvaren maar één keer per zondag naar de Nieuwerkerkse schoolkerk aan de Laan en dat werd een aandachtspunt bij dopen. 'Om iets aan de kosten te doen oppert men het plan om met geldelijke ondersteuning van de Nieuwerkerkse gemeente een boot aan te schaffen die de Ouderkerkse kerkgangers van en naar het 'overjordaanse' kan helpen. Dit plan haalt het uiteindelijk niet', aldus historicus drs J.L. Vermeulen in het gedenkboek. Het zou geen openbaar vervoer zijn geweest, maar het aanhalen past bij de nu geëxposeerde verenahistorie!

INFORMATIEBORDEN KLEIN HITLAND VERNIELD EN VERNIEUWD!

In Nieuwsbrief 58 (sept. 2011) is aandacht besteed aan de steenplaats-opening door de Commissaris van de Koningin én aan de informatieborden, waarvoor de HVN dankzij de Rabobank en op verzoek van B&W de gemeente als eigenaar geld gaf. 'De gemeente koos destijds voor informatieborden met een bedrukte folie. Die werd er in het voorjaar helaas afgesloopt. Wat er voor objecten staan is alleen nog te lezen op een klein achtergebleven metalen bord aan de dijk waar 'Restauratie steenovens' op staat.'

Dat zei Adri den Boer in *AD R'dam-oost* van 7 augustus (artikel van Peter Schilthuizen onder de kop 'Steenovens verpieteren'). Een telefonisch interview met het vakblad *Cobouw* volgde. Volgens een mail van 29 mei onderzocht een beleidsadviseur (Beheer/OW) herstel al. ('Dit mede in verband met de profilering van de gemeente in het kader van toerisme en dergelijke.') Op de foto zijn de borden nog kaal, maar onlangs vond herstel plaats, mooi!

IN 2014 RAADSBESLUIT GEMEENTELIJKE MONUMENTEN?

Het collegeprogramma wil *versterken van de cultuurhistorische waarden van de gemeente Zuidplas*. Hoewel de Zuidplasaad sinds de Erfgoedverordening 2010 uitgaat van een gemeentelijke monumentenlijst met ook aanwijzen van objecten door B&W, bleef uitvoering beperkt tot afvoeren van één pand daarvan in Zevenhuizen. (Zevenhuizen-Moerkapelle verkoos in 2004 al gemeentelijke monumenten.) Na een debatavond op 22 mei en een raadsdiscussie op 8 oktober volgt er een tweede raadsdiscussie en tot slot een harmoniserend raadsbesluit. De gemeentelijke monumentencommissie, vijf particuliere organisaties en de enige op 8 oktober insprekende monumenteigenaar zijn vóór positief harmoniseren. Tweede voorzitter Kor van der Glas van de HVN sprak mede in namens Cuypersgenootschap, Historische Vereniging Moordrecht en de stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle; hij noemde de boeken van het provinciale monumenteninventarisatieproject (MIP) van 1991 als kader. (Heemschut sprak zelf in.) Het huidige college is vóór negatief harmoniseren oftewel schrappen van de monumentenlijst bij de burens. T.z.t. monumenten toevoegen of afvoeren kent beide formele procedures, allicht ook met mogelijkheden tot bezwaar van eigenaren en hun hypotheekverstrekkers. De huidige raad wil echter zelfs **unaniem** een vorm van lokaal monumentenbeleid houden en vroeg om een andere discussienota! In 2009 was er in de Oudheidkamer al de expositie *'Gemeentelijk monument, ja of nee?'*

MIP-PANDEN WEER IN BESTEMMINGSPLAN

In het in juni door de raad vastgestelde bestemmingsplan 's-Gravenweg 2013 is net als in haar voorganger dat wat nog rest van het genoemde MIP van 1991 weer opgenomen, mooi! Het gaat daar om negen niet-rijksmonumenten met ook de bepaling: 'De bestaande beeldbepalende onderdelen van deze bouwwerken dienen zoveel mogelijk gehandhaafd te blijven.' Het gaat om panden als Beukenhof, Bene Situs, Landzicht, het kerkje van de Gereformeerde gemeente en de boerderij met op de hekpalen: 'Al wat men op aarde ziet, volmaaktheid vindt men niet.' (Er staat dus geen volmaaktheid!) Voor drie ook zo opgenomen panden in het vorige bestemmingsplan (1995) hielp het niet. Daaronder was OLS 2, waarvan de Oudheidkamer de eerste steen nu 'zoveel mogelijk handhaaft'. In alle andere bestemmingsplannen, ook dat van het Oude Dorp, mankeert zo'n opnemen nog. In Moordrecht werd de 19de-eeuwse MIP-boerderij Middelweg 49 dit voorjaar door de raad zelfs wegbestemd voor villa's.

GROTE MONUMENTEN-GEMEENTETEST

De vereniging Heemschut startte deze zomer met een onderzoek naar alle Nederlandse gemeenten (nog 408) en hun monumentenbeleid. Met het oog op de raadsverkiezingen in 2014 wil dat landelijk verband graag in kaart brengen hoe actief gemeenten zich inzetten voor hun erfgoed. De uitslagen en de analyse ervan komen in het decembernummer van het tijdschrift *Heemschut* (en in de media). In Zuidplas (Moordrecht) deed zich deze zomer voor het eerst het fenomeen voor dat B&W besloten tot sloop van een rijksmonument(je) tégen adviezen van haar eigen monumentencommissie en de minister van OCW (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) in. In dit geval was het ook nog in een beschermd dorpsgezicht. Er zijn prominente zienswijzen tegen ingediend, maar het illustreert dat B&W sinds de Wabo via de omgevingsvergunning ook bij rijksmonumenten het laatste woord hebben: decentralisatie dus! Voor het eerst komen er nu in gemeenteprogramma's vast ook kader-zinsneden over het omgaan met rijksmonumenten. De volgende *Nieuwsbrief* zal deze graag citeren.

GESCHUTSOPSTELLING IN MOORDRECHT: NU MET INFOBORD

De HVN-secretaris adviseerde op verzoek de afd. Communicatie van Zuidplas graag over de tekst voor een informatiebord bij een in 2011 ontdekte betonnen geschutsopstelling (onbeschermd 'nazi-monument'). Het is een restant uit een Duitse waterlinie aan de Vijfde Tocht. De HVN-voorzitter legde als historicus bij de onthulling van het bord op 20 juni de **Vordere Wasserstellung** uit. Ook het geïnundeerd-zijn van polderdelen in Nieuwerkerk wordt op het bord gememoreerd.

Kijk ter plekke eens naar het betonnen monument en het bord en/of op www.zuidplas.gewoongrenzeloos.nl. Het is mooi geworden. Zie voor complimenten voor het behoud eerdere reacties op www.fortificatieforum.nl en www.hbpbunkerforum.nl. Deze geschutopstelling is zeker een gemeentelijke monumentenstatus waard!

...EN DE BELEVINGSGESCHIEDENIS VAN HENK VAN DEN HEUVEL

'Graag wil ik reageren op de diverse publicaties over het geschut te Moordrecht. Het is begonnen medio oktober 2011 (de juiste datum heb ik niet meer terug kunnen vinden) met een bericht in het Algemeen Dagblad dat bij werkzaamheden nabij de spoorwegovergang van de Rijksweg A20 bij de Vijfde Tocht de restanten zijn gevonden van de bunker die destijds onder de A20 is gebouwd. In deze berichtgeving werd gesuggereerd dat deze geschutstelling bij werkzaamheden aan de rijksweg en het zoeken naar niet-ontploffte munitie, afkomstig van de diverse bombardementen ter plaatse, zou zijn gevonden. Dit bericht heeft mij toch wel enigszins verbaasd. Rond 1953-1955 speelde ik met een paar neefjes, die vlakbij woonden, geregeld bij de brug. We plukten er b.v. bramen, maar hadden ook ontdekt dat halverwege de glooiing van de rijksweg tussen de bosjes een kleine opening zat, waar wij destijds nog door konden kruipen en zo in de bunker konden komen. Wij waren nog kinderen, maar ik schatte de hoogte globaal 1m 60cm. Uiteraard was het binnen aardedonker, maar met wat lucifers konden we toch wel wat zien. Aan de mogelijkheid dat er weleens niet-ontploffte explosieven zouden kunnen liggen is door ons uiteraard nooit gedacht. Na enige tijd hebben wegwerkers de ingang ontdekt, want er was flink wat aarde gestort en er waren nieuwe boompjes geplant.

Los van bovenstaande laat ik weten dat wij in de oorlogsjaren enkele honderden meters vanaf de spoorwegbrug hebben gewoond. Onderstaande heb ik niet bewust meegemaakt, maar uit overlevering is mij het volgende ter ore gekomen. Vlak bij de boerderij van de familie Bikker liep een laantje met achteraan een huis waarin destijds twee gezinnen woonden, het onze en de familie Kortland. Bij één van de vele bombardementen op de spoorbrug, de spoorlijnen naar Gouda en Alphen a.d. Rijn, en ook het destijds bestaande rangeerterrein bij het voormalige station Moordrecht is de woning zwaar beschadigd. Een politieman zou hierbij ook om leven zijn gekomen. Door omstandigheden waren wij niet thuis, maar ons buurmeisje Marie Kortland raakte ernstig gewond aan haar been; een wond waar ze haar verdere leven altijd last van heeft gehad. Na het bombardement hebben wij een poosje onze intrek gehouden op de boerderij van opa aan de Tweede Tochtweg te Nieuwerkerk aan den IJssel.'

NB In *Moerdregt* van juli 2013 schreef Panc Vink net een bijdrage 'Bombardementen 29 november 1944' op basis van doorgekregen Engelse rapporten. Wel 45 (!) bommenwerpers hadden de boerderij van Bikker aan de Provinciale Weg als doel, maar die bleef staan. (Op deze boerderij waren Duitsers en normaal was er ook veel munitie opgeslagen.)

HAD ARRESLEE GOUDEN ZWEEP?

'Voor de in 2002 overleden ir. Bertus van Lange, net als zijn vader, notaris Leendert van Lange, wonend te Moordrecht, was de slee van Bertus van Lange (Nieuwerkerk 1868-Gouderak 1913), van Leendert van Lange te Nieuwerkerk (1828-1897) en mogelijk ook nog van diens vader François van Lange Gz.' Dat stond al in de vorige Nieuwsbrief, mét de vermelding dat op het streekarchief een archief van de steenfabrikanten Van Lange/Bloot 1782-1970 is in te zien.

Bij de verdeling van de nalatenschap van steenbakker Gerard van Lange (1759-1829) kreeg zoon en opvolger François van Lange Gz (1787-1864) net als zijn twee zusters een derde deel van het bezit van meer dan 95.000 aan harde gulden (nu meer dan twee miljoen euro waard). In het archiefje zit een katern van die toedeling bij notaris Dirk Kleij. Na veel artikelen met onroerend goed volgt Artikel 20 met een geschatte waarde van f3.000, bestaande uit '*Paarden, Rijtuigen en arre en andere tuig en Gouden en Zilveren Zwepen, stal- en bouw-gereedschap*'. Uit dat artikel kozen de zusters (ega's van resp. een Boskoopse kweker en de Krimpense burgemeester) voor f2.500 aan spul en de Nieuwerkerkse steenbakker François voor f500. Helaas is dat niet verder uitgesplitst, maar de 'arre' van Gerard kan best bij François op de binnendijkse steenplaats op (Ver) Hitland zijn gebleven; het zou misschien zelfs wel de 'arre' die nu van de HVN is kunnen zijn! De ouderdom klopt in elk geval.

De prinsgezinde Gerard organiseerde op 10 augustus 1797 in 'De Reizende Man' in Zoetermeer de ontvangst van een deftig gezelschap met volgens 'Bataafse spionnen' vrij zeker Willem Frederik van Oranje, de later Willem I.

UIT DE AANWINSTEN

Een bijzondere aanwinst was een archiefkist met inhoud van de ZANGVEREENIGING "NIEUW LEVEN", via Henk van den Heuvel gekregen van oud-voorzitter Frank Hazenbroek uit Krimpen aan den IJssel, dank! (De Oudheidkamer kreeg van hem in 2005 het vaandel al, zie Nieuwsbrief 39, en nu ook de draagband ervan!)

Archiefstukken w.o. jubileumboekjes en partituren, maar ook stempel, foto's en speldjes vormden de inhoud. De vooroorlogse kist was eerder door bakker Van Beekum (nu: de Tap) benut voorop de fiets om brood te bezorgen. Meer hierover in 2014 als 'Nieuw Leven' (sinds een herstart van 2002: Intermezzo) net 100 jaar bestaat!

Jan van Vliet gaf een gratis treinkaartje Nieuwerkerk-Rotterdam van 22 mei 1971, de dag na de opening van het station. Heel passend in de expositie! Adri den Boer schonk een bij H.J. van Dorp in Rotterdam gemaakte portretfotokaart van de plattelandsheermeester Arie van Leerdam (1820-1899), van wie de Oudheidkamer al een jubileumkom uit 1874 had. De *Toen & Nu* in *Het Kanaal* van 27 september 2011 was aan hem gewijd en die staat nog op www.groenehartarchieven.nl (weblog).

Hans Smulders gaf voor het kastje met antieke boeken in de koffiekamer het 2^e deel (1346-1536) van de voor de jeugd verkorte *Vaderlandsche Historie* van J. Wagenaar uit 1794! Mevr. Groeneveld schonk een paar in WOII uit touw gebreide sokken. Cees in 't Hout schonk onder andere een platte beddenkruik en pr-objecten van de distilleerderij De Keizer. Mevr. Vroman gaf boeken, een stoof en een mooie wandtekst, maar ook twee bijzondere vergrote kleurenfoto's van de wijk Zuidplas in aanbouw. Haar intussen overleden man was vóór 2000 kapper op Kerklaan 51 op Dorp en maakte ze daarvandaan. Mevr. De Weerd gaf een gedrukte 'De Vliegende Hollander' uit mei 1945 en dhr Boorsma meer kranten uit WOII. Uit de boedel van wijlen L. Molenaar kwamen paperassen van brandweer en BB van rond 1970.

Mevr. D. Oudijk schonk ooit nuttig textiel en nog mooi kant. Hans Smulders gaf nog een antiek botertonnetje.

Van de hervormde rommelmarkt kwam onder meer een lp: 'Superio's I believe'; drie van de zeven leden waren Nieuwerkerkers en de dorpskerk staat op de hoes. Dhr Verduijn uit Oud Verlaat gaf boerengereedschap.

Dhr Sturuss kwam (per fiets) een grote Duitse ijzeren tang brengen.

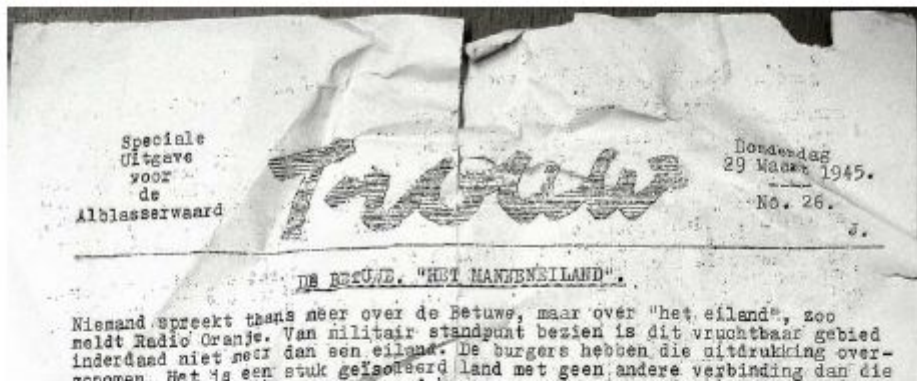
GEBIEDSPROMOTIE OP www.zuidplasgewoongrenzeloos.nl

Deze weer extra gemeentelijke website is voor de 'gebiedspromotie' en daar doet de HVN voor Nieuwerkerk vanaf 1992 al aan. De site waardeert dat dubbel en dwars en zegt: 'Nieuwerkerk aan den IJssel kent (...) een Historische Vereniging en een Oudheidkamer.'

SIGNALEMENT VAN NIEUWE HISTORISCHE UITGAVEN

* In nummer 2013-2 van het kwartaalblad *Ons Rotterdam* stond van R.H. Krans het artikel 'Turf in Schieland (2)' met als slotzin: 'De herinnering aan dit heel belangrijke onderdeel van de sociaal-economische geschiedenis wordt in onze contreien op een voortreffelijke manier levend gehouden in streekmusea in Zevenhuizen, Reeuwijk en Nieuwerkerk aan den IJssel.' Dank daarvoor!

* In nummer 2013-2 van het regionaal-historisch tijdschrift *De Schatkamer* verscheen van Corrie de Kool-Verhoog de bijdrage over *Trouw* rond Gouda in WOII, waarmee ze de Walvisprijs won. Dat winnen werd al vermeld achterin het vorige nummer. De publicatie geeft in een tabel ook de bewaard gebleven activiteiten van deze stencilpost 4 van Jan Smit in Nieuwerkerk, met Trouwedities met een J rechtsonder in de kop (zie ill.). In maart/april 1945 gold dat zelfs voor drie edities voor de Alblasserwaard. Het was hier vergeten! Ook memoreert mevr. De Kool dat de Nieuwerkerkse koerierster Tankie (Roelofs-)Leppink in 2010 werd geïnterviewd voor het project 'De laatsten van Trouw' (ook op dvd verschenen).

* In *Hart van Holland* werd de nieuwe 14-daagse rubriek *Oud + heden* voortgezet. Zeker voor de leden van buiten de regio: elke aflevering komt ook direct in weblog op www.groenehartarchieven.nl. Een Nieuwerkerkse van 3 juli ging over 'Alleen Capellenaren vernoemd in Hitland': Joop van der Wijngaard en Dinie Kroos-van der Meij kregen bordjes. Ook werd op nieuwe bordjes een spelfout gesignaleerd: Ouderkerkselaan zonder r. B&W besloten op 20 augustus deze door de Nieuwerkerkse raad in 2008 gemaakte fout te corrigeren!

Was dat vlakbij de Oudheidkamer, een aflevering over **'Wel twee postzegel-schilderijen 'aan den IJssel''** (31/7) ging daarin naar binnen. Bij de OV-expo's bleek dat de Nieuwerkerkse Oudheidkamer en het Streekmuseum Krimpenerwaard beide een antiek postzegelschilderij bezitten. De Oudheidkamer heeft er één van de Nieuwerkerkse Dorpsstraat en het Streekmuseum één van een IJsselboot: het stalen schroefstoomschip 'IJSEL II' uit 1890. Het is van een onbekende maker, die meer onderdelen bijtekende. De indertijd ook normale postzegels zijn iets jonger dan op het Nieuwerkerkse object: er zitten er van 1902 bij. Een foto ervan kwam alsnog in de Nieuwerkerkse OV-expo. En het streekmuseum Krimpenerwaard feliciteren we graag met het 60-jarig bestaan!

Op 11/9 volgde **'Machthebbers van vroeger ook niet alles'** en op 25/9 **'Elimschool al 50 jaar oase?'**. Ook deze twee zijn 100% Nieuwerkerks.

* In *Hart van Holland* publiceerde Elly van Gelderen al op 25 juli 2012 in haar incidentele rubriek 'Oude tijden herleven' een interview met **Cornelis Segers** (1920) van ooit 's-Gravenweg 105. 'Duitse soldaten stalden hun paarden bij ons', aldus een zin over WOII (en niets over de RAF-bommen). Ze fotografeerde daarbij twee van zijn schilderijen, die nu in deze Nieuwsbrief voor het eerst worden gepubliceerd. Dank daarvoor! Het interview met **Alie van Dam-Bruinenberg** en haar dochter Dieweke in de editie van 9-1-2013 over Klein Hitland, maar ook dat met **Janus Stam** over Kortenoord van 18-9-2013 waren relevante 'oral history'. Helaas staan deze bijdragen niet op internet.

'...EEN SOORT VAN AUTOMUSEUM EN ANDERE SNUISTERIJEN'

Uit de Nota van Uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan 's-Gravenweg 2013: *"s-Gravenweg 105: Terrein Schotte, waar momenteel een hal is gevestigd met daarin een soort van automuseum en andere snuisterijen. Deze opstallen worden in de toekomst gesloopt met als doel 3 woningen te realiseren, 2-1 kapwoning en 1 vrijstaande woning. Gelet op de huidige woningmarkt is initiatiefnemer terughoudend, maar wil graag dat de mogelijkheid wordt geboden de locatie te ontwikkelen voor woningbouw. Ook hier onduidelijk wanneer een en ander gerealiseerd gaat worden, dus t.z.t. met een verzoek tot planwijziging komen en een procedure voeren."*

De expositiebestemming werd dus nu nog geconsolideerd. Deze Nieuwsbrief bevat twee schilderijen van dat perceel vroeger met nog de boerderij (zie foto hiernaast en voorop). Volgens de Nieuwsbrieven 7 en 8 brachten op 3 februari 1994 al ruim 20 HVN-leden een bezoek aan de Autostal. Minstens twee redenen om de visie hier te citeren dus.

MOOIE CAPELSE EXPOSITIES

Monumentenbeleid en de jaarlijkse Open Monumentendag in Capelle zijn om jaloers op te worden. Nu resteert naast een kleurendrukboekje met objecten en activiteiten ook nog een tentoonstelling. Tot 7 november is er in het Capelse gemeentehuis een HVC-expositie met o.a. een bekende foto van het schoorsteenstuk uit Nieuwerkerks Oude Kerk en een nog onbekende van Johannes Everhardus de Voogt (1841-1907), van 1867-1877 Nieuwerkerks burgemeester en van 1868-1877 ook Capels. In augustus 1869 vestigde De Voogt zich vanuit

Nieuwerkerk in Capelle (de Oude Plaats). Hij vroeg zelf ontslag om van 1877 tot 1906 gemeentesecretaris van Zutphen te worden. Zijn naam stond in de Oudheidkamer al op de eerste steen van OLS 2 uit 1875. De foto ontving Paul Weyling uit een Zutphens museum.

Daags voor Open Monumentendag werd in hun museum de expositie 'Ambachtelijk verleden' geopend. Oudheidkamerspullen tot een aambeeld toe staan daar weer mooi opgesteld. De HVN staat bovenaan het lijstje bruikleengevers. Bezoeken kan nog, aanbevolen!

J. C. Reesinck ZUTPHEN.

TIEN JAAR GELEDEN

Net als tien jaar geleden is het weer een Jaar van de Boerderij en dat is al aan het omslag van deze nieuwsbrief te zien. Op 18 september 2003 kreeg *Nooit Gedacht* daar een onderscheidende steen door, uitgereikt door gedeputeerde Rinus Houtman (zie Nieuwsbrief 35). Bernie Putters van het voormalige weekblad *Het Kanaal* ging later bij het plaatsen van de steen nóg een foto maken en

zag monumentenwachter annex HVN-lid Leo Bredie bezig. Op de website van de fotograaf is dit nog te zien en te lezen (en dank voor het mogen publiceren):

(...) 'Al babbelend met de dienstdoende bouwvakker vertelt hij hoe hij zorgt dat het bordje/de plaquette recht wordt gezet. Dat luistert nauw en het vereist vakmanschap. En dat is precies wat ik met deze foto wil zeggen.'

EDUCATIE, FILM, Z-UITMARKT, BOEK EN BEWEGEN VOOR 55+

De secretaris gaf in mei en juni weer groepsrondleidingen bij de gemeentelijke

steenovens, o.a. aan lokale Innerwheeldames met partners. Voor het 100-jarig bestaan van de chr. Nessevlietschool in Oud Verlaat maakte Dramacoach in mei ook filmfragmenten met leerlingen van nu in de Oudheidkamer: in het 'winkeltje van mevrouw Vuik' en in de kelder.

Zie www.youtube.com (nessevlietschool)!

Aan de Z-Uitmarkt van 31 augustus bij Swanla in Zevenhuizen, voor SCNZ georganiseerd door Wijtman Events BV, nam de HVN als (enige) historische organisatie ook deel. ('Z-Uitmarkt laat zien wat er een dorp verderop gebeurt.') De bestuursleden Marianne Bazen en Kor van der Glas bemensten de kraam.

Capellenaar Kees Dekker nam foto's van ondergoed als borstrokken voor in zijn komende boek over de KNMI-poolexpeditie van 1882/1883. Bijzonder!

Tot slot: de Oudheidkamer komt voor in de nieuwe gemeentelijke folder *Bravo!* over bewegen voor 55+: aanbod van PCOB met *schaken en dammen* in de koffieruimte. Lid-zijn hoeft niet, inschrijven trok de gemeente geheel naar zich toe en jonger meedoen mag! Haal folder of zoek op www.zuidplas.nl. Leiden deze ambtelijke acties ook tot extra Oudheidkamerbezoeken op open middagen?

NU TWINTIG JAAR RIJKS- EN GEMEENTEPARTICIPATIE

Vierde de HVN vorig jaar het 20-jarig bestaan, nú is het 20 jaar geleden dat de vereniging vitrines van het rijk in bruikleen kreeg en er tot wat gemeentesubsidie werd besloten. Rijksdiensten moeten overbodige spullen via de Domeinen dienstbaar maken aan de rijksschatkist. Dankzij een tip van de provinciaal museumconsulent Mart van der Sterre bezochten voorzitter Auke Klaver en secretaris-penningmeester Adri den Boer van de HVN op 16 december 1993 het Rijksmuseum Meermanno Westrenianum in Den Haag en maakten daar afspraken over langdurige bruikleen van negen daar overbodig geworden rijksvitrines. Ze doen nog steeds dienst. Later volgde nog de ANBI-status! In 1993 werd ook besloten tot een gemeentelijke waarderingssubsidie vanaf 1994. Deze werd tien jaar later dankzij een burgerinitiatief gewijzigd in een basissubsidie. In Zuidplas veranderde dat in een MO-subsidie, niet meer geïndexeerd en later ook gekort, zoals alle niet-verkapte subsidies. Zodoende is er in 2014 30% minder voor de fiquurlijke 'achteruitkijkspiegel' dankzij vooral de vele dure vóóruitkijkspiegels....

HISTORIE IS 'IN': WERF LEDEN

De Historische Commissie 'De Ommoordse Polder' presenteerde op Open Monumentendag in de Woonmall de Alexanderpolderhistorie over het Polderhuis daarin, de Hoofdweg en zelfs het gemaal Mr. P.D. Kleij van de Nieuwerkerkse Bermweg (pal achter de Oudheidkamer). John de Neef vond met zijn metaaldetector in Hitland een 17de-eeuwse handgranaat, terwijl daar nooit militaire strijd werd geleverd (*Hart van Holland* 4/9). VEDJ had dit jaar (28/9) een evenement 'Terug naar de Middeleeuwen'. Het besloten 'Villaparck Ringvaartstaete' (hoe historiserend) bij de Scheve Overweg krijgt geen nieuwe straatnaam, maar huisnummers met toevoegingen van a tot l aan de échte 's-Gravenweg. Hopelijk worden bewoners ook HVN-lid voor echte historie!

WELKOM AAN DE NIEUWE LEDEN

- P. Molenaar, De Grutto 20, 2751 CT Moerkapelle
- mw C. van Westing, Vecht 154, 2911 ES

Werf ook een lid!

CONTRIBUTIE

Bij deze Nieuwsbrief worden, voor zover nodig, leden nogmaals verzocht om hun contributie voor het jaar 2013 over te maken. De minimum-contributie voor leden is door de ALV in 2006 vastgesteld op **€15**, terwijl de minimum-donatie voor bedrijven **€50** is.

Het bestuur verzoekt u om deze bijdrage over te maken op rekening NL89RABO0345294203, onder vermelding van 'contributie 2013', waarvoor bij voorbaat dank!

Voor de belastingen: de HVN is een Culturele ANBI!

